

№ 49 (5720)
МАРТЫН
12
СУББОТО
1949 он

Бурят-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Төв Сөвдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сөв 20 мүнгөн

„Бидэнэр болбол дайн сэрэгэй хүүлдэхи сталинска табанжэлэй
түсэбые болзорхоонь урид дүүргэхын түлөө, манай орон дотор
коммунистическэ обществые байгуулхын түлөө тэмсэлдэ хүсэ
шадалаа гамнахагүйбди гэжэ, нүхэр Сталин, Тандаа үгээе үгэ-
нэбди“.

Москвагай ба Московско областин промышленностин худэлмэрилэгшэдэй ССР Союзай
Министруудэй Сөвдэй түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинда бэшээн бэшэгнээ.

СССР СОУЗАЙ МИНИСТРУУДАЙ СӨВЭДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ
нүхэр И. В. СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!
Москвагай ба Московско облас-
тын промышленностин худэлмэ-
рилэгшэд болбол большевистскэ
партийн ба советскэ арадай агуу-
вождь, манай инаг багша, эсэ-
рхэ хани нүхэр, Танда халуун
хүндэтэ үгэеи барые хүргэбди!

Красногвардейскэ районой — 10,5
миллион түхэриг;
Краснопресненскэ районой —
18,0 миллион түхэриг;
Куйбышевскэ районой — 8,0
миллион түхэриг;
Ленинградскэ районой — 60,0
миллион түхэриг;
Ленинскэ районой — 40,0 миллион
түхэриг;
Молотовскэ районой — 25,0 мил-
лион түхэриг;
Москворецкэ районой — 45,0
миллион түхэриг;
Октябрьскэ районой — 35,0 мил-
лион түхэриг;
Первомайскэ районой — 50,0
миллион түхэриг;
Пролетарскэ районой — 48,5 мил-
лион түхэриг;
Свердловскэ районой — 11,0 мил-
лион түхэриг;
Советскэ районой — 18,0 миллион
түхэриг;
Сокольническэ районой — 28 мил-
лион түхэриг;
Сталинскэ районой — 67,0 мил-
лион түхэриг;
Тимирязевскэ районой — 19,0
миллион түхэриг;
Фрунзевскэ районой — 40,0 мил-
лион түхэриг;
Щербаковскэ районой — 30,0 мил-
лион түхэриг;
Мүнгэ зөөринүүдэй эрьсые түр-
гэдхэжэ ашаар московско об-
ластин промышленность энэ жэлдэ
450 миллионно дошо бэшэ түр-
хэриг сүлөөлхэ байна.

Тэрэ тоодо предприятинууд гэ-
бэл:
Балашинскэ районой — 16 мил-
лион түхэриг;
Донской районой — 11 миллион
түхэриг;
Коломенскэ районой — 24 мил-
лион түхэриг;
Кунцевскэ районой — 21,5 мил-
лион түхэриг;
Клинскэ районой — 10 миллион
түхэриг;
Мытищинскэ районой — 30 мил-
лион түхэриг;
Иогинскэ районой — 18,5 мил-
лион түхэриг;
Орехово-Зуевскэ районой — 21,7
миллион түхэриг;
Павлово-Посадскэ районой — 11
миллион түхэриг;
Подольскэ районой — 28 миллион
түхэриг;
Перово городой — 14 миллион
түхэриг;
Сталиногорскэ районой — 18
миллион түхэриг;
Ступинскэ районой — 16 миллион
түхэриг;
Серпуховскэ районой — 15 мил-
лион түхэриг;
Тушино городой — 22,6 миллион
түхэриг;
Ухтомскэ районой — 28 миллион
түхэриг;
Щелковскэ районой — 18,9 мил-
лион түхэриг;
Электросталь городой — 65,7
миллион түхэриг.

СССР-эй Верховно Сөвдэй V сесси
Союзай Сөвдэй 1949 оной мартын 10-ай заседани тухай
ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 10-ай үдэрэй 2 части,
Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон
соо Союзай Сөвдэй табдахи сес-
си нээгдэбэ.
Түрүүлэгшээр хууша — Союзай
Сөвдэй Түрүүлэгшэ депутат И. А.
Парфенов хадаа хуушуулин дүр-
бэн округууднаа гарахан депута-
дуудай орондо Союзай Сөвдэтэ
шээр хуушагадан депутатуудай
этигэмжүүдэе шалгаанай үр-
нүүд тухай элдхэл хэжын түлөө
Мандатна комиссин Түрүүлэгшэ
депутат Н. С. Патолитчово үгэ үгэ-
нэ.

Депутат П. Н. Алферовэй дурад-
халаар Союзай Совет хадаа дооро
дурсагдагша тогтоол баталан аба-
на:
«Мандатна комиссин элдхэл
соносоод, Союзай Сөвдэй тогтоо-
хонь:
Лисичанскэ № 391 хуушуулин
округхоо 1948 оной июннин 6-да

хуушагадан, Славянскэ № 63 ба
Бердскэ № 222 округууднаа 1948
оной июннин 27-до, Новоград-Во-
лыньскэ № 409 округхоо 1948 оной
ноябрин 14-дэ хуушагадан Союзай
Сөвдэй Түрүүлэгшэ депутатуудай
этигэмжүүдэе шалгаанай үр-
нүүд тухай элдхэл хэжын түлөө
Мандатна комиссин Түрүүлэгшэ
депутат И. А. Парфенов болбол сес-
син зүбшэн харалгада нимэ асуу-
далнууд табигдаба гэжэ мэдээсэ-
нэ:
1. СССР-эй 1949 оной Гүрэнэй
бюджет ба СССР-эй 1947 оной
Гүрэнэй бюджетэй дүүргэлтэ тухай
тоосоо баталалга.
Энэ асуудал СССР-эй Министр-
нүүдэй Сөвдээр табигдаба.
2. СССР-эй Верховно Сөвдэй
Президиумэй Указууде баталалга.
Энэ асуудал СССР-эй Верховно
Сөвдэй Президиумээр табигдаба.
Союзай Совет хадаа депутат
В. И. Недосекинэй дурадхалаар

эдэ асуудалууде сессин хэлсэ-
хэ зүйлүүдтэ нэгэн баналаар
оруулна.
Союзай Совет болбол депутат
Т. А. Селивановэй дурадхалаар
асуудалууде хаража үзэлгын
нимэ журам тогтоон абадан байна
гэбэл: СССР-эй 1949 оной Гүрэнэй
бюджет тухай элдхэл ба СССР-эй
1947 оной Гүрэнэй бюджетэй дүр-
гэлтэ тухай элдхэлые Националь-
ностуудай Сөвдэй ба Союзай
Сөвдэй хамтын заседани дээрэ со-
носко, харин Бюджетнэ комиссинууд
ай нэмэлтэ элдхэлүүдэе, бюджет-
дэе зүбшэн хэлсэлгэ ба тэрэниие
баталан абалгые палатануудта
амяар амяарандань үнгэргэхэ; мүн
СССР-эй Верховно Сөвдэй Президи-
умэй Указууде баталха тухай
асуудалые зүбшэн хэлсэлгые палатануудта
амяар амяарандань үнгэргэхэ.
Энэгээр Союзай Сөвдэй нэгдэл-
хи заседани хаагдаба.

Национальностуудай Сөвдэй 1949 оной мартын
10-ай заседани тухай
ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 10-ай үдэрэй 4 части,
Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон
соо Национальностуудай Сөвдэй
табдахи сесси нээгдэбэ.
Түрүүлэгшээр хууша — Нацио-
нальностуудай Сөвдэй Түрүүлэгшэ
депутат В. В. Кузнецов хадаа
Абхазскэ АССР-эй Очамчирскэ
№ 408 хуушуулин округхоо гара-
хан депутатай орондо Националь-
ностуудай Сөвдэтэ шээр хууша-
гадан депутатай этигэмжүүдэе
шалгаанай үрнүүд тухай
Мандатна комиссина элдхэл хэ-
жын түлөө депутат Н. Е. Авхим-
овичо үгэ үгэбэ.

Депутат А. Я. Пельшин дурал-
халаар, Национальностуудай Со-
вет дооро дурсагдагша тогтоол ба-
талан аба:
«Мандатна комиссин элдхэл
соносоод, Национальностуудай
Сөвдэй тогтоохонь:
Абхазскэ АССР-эй Очамчирскэ

№ 408 хуушуулин округхоо 1948
оной июннин 20-до хуушагадан
Национальностуудай Сөвдэй
депутатай этигэмжүүдэе зүб дээрэ
тоололн тухай Мандатна ком-
миссин элдхэлые баталха».
Национальностуудай Сөвдэй
түрүүлэгшэ депутат В. В. Кузнецов
болбол сессин зүбшэн харал-
гада нимэ асуудалууд табигдаба
гэжэ мэдээсэбэ:
1. СССР-эй 1949 оной Гүрэнэй
бюджет ба СССР-эй 1947 оной
Гүрэнэй бюджетэй дүүргэлтэ тухай
тоосоо баталалга.
Энэ асуудал СССР-эй Министр-
нүүдэй Сөвдээр табигдаба.
2. СССР-эй Верховно Сөвдэй
Президиумэй Указууде баталалга.
Энэ асуудал СССР-эй Верховно
Сөвдэй Президиумээр табигдаба.
Национальностуудай Совет ха-
даа депутат Г. П. Бутенкин ду-
радхалаар эдэ асуудалууде хэл-

Союзай Сөвдэй ба Национальностуудай Сөвдэй
1949 оной мартын 10-ай хамтын заседани тухай
ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Мартын 10-ай үдэрын 7 части, Кремльдэ, Кре-
млевско Ехэ Ордон соо Союзай Сөвдэй ба Нацио-
нальностуудай Сөвдэй хамтын заседани болобо.
Национальностуудай Сөвдэй Түрүүлэгшэ де-
путат В. В. Кузнецов түрүүлэгшээр хууша,
СССР-эй 1949 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба

СССР-эй 1947 оной Гүрэнэй бюджетэй дүр-
гэлтэ тухай элдхэл СССР-эй финансуудай Министр
депутат А. Г. Зверев хэбэ.
Депутат А. Г. Зверевэй элдхэлэй нүхэр Сою-
зай Сөвдэй ба Национальностуудай Сөвдэй
хамтын заседани хаагдаба.

СССР-эй 1947 оной Гүрэнэй бюджетэй дүр-
гэлтэ тухай элдхэл СССР-эй финансуудай Министр
депутат А. Г. Зверев хэбэ.
Депутат А. Г. Зверевэй элдхэлэй нүхэр Сою-
зай Сөвдэй ба Национальностуудай Сөвдэй
хамтын заседани хаагдаба.

АГИТАТОРТА ТУШААМЖА

Хүн зоней хэрэглэхэ эд товарнууде бүтээн гаргалга
улам өхэ боложо байна

Дайнай нүүлэй сталинска табан-
жэл тухай хуулар манай орон
дотор гол шухала эд бараа-
нууде элбэг дэлбэг болгохо гэгэн
зорилго табигдахан байгаа.
Табанжэлэй түрүүшын гурбан жэ-
лэй дүнгүүд дээрээ харалха, тус
зорилго амжалтатайгаар шидхэг-
дэжэ байханын элэрнэ. Илангаяа
1948 оной дүнгүүд үлэмжэ байн
байба. Үрмэ зөөхэйн тоно үйлдэл-
рилгэ энэ жэл соо 37 процентээр
ургамалай тоно — 33 процентээр,
сахар — 70 процентээр, мылэ —
45 процентээр дээшлээн байна.
Хүнгэн промышленностин про-
дукци бүтээн гаргалга мүн лэ дээ-
шлэжэ. 1948 он соо хлопчатобумаж-
на бүд 1947 онойхиноо — 24 про-
центээр, ноофон бүд — 28 процен-
тээр, булгайр гутал — 23 процен-
тээр, резиновэ гутал — 37 процен-
тээр, оймной зүйл — 44 процентээр
дээшлээн байгаа.
Гүрэн болбол эд товарнууде бү-
тээн гаргажа байгаа промышлен-
ностие нэггэн бодхоохо ба саа-

хэриг номологдоон байна. Үнгэр-
хэн 1948 ондо хэдэн олон сахарна
заводууд нэггэн бодхоогдоон,
ашаглалгада оруулагдаа. Тоно
өхөнэй промышленностин хүсэ-
нинь эхээр ургаа. Дабанай про-
мышленность үндэһөөрөө шидхэг-
дэ.
Эдэ-хоолой продуктууд ба эд
товарнууде бүтээн гаргалгын жэ-
лэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэ-
лээн ушар хадлаа эд товарай эрь-
сые улам саашадань түргэдхэхэ
ябадалда ехэхэнээр тулалба.
1948 он соо гүрэнэй ба коопера-
тивна организацинууд 35 мянган
магазинууд ба палатканууде нээ-
хэн байха юм. Жэл соо манай орон
дотор хилэмэнэй худалдаан 56
процентээр, сахарай — 100 процен-
тээр, кондитерскэ зүйлүүдэй — 45
процентээр, хлопчатобумажна бү-
дэй — 56 процентээр, торгон бүдэй
— 29 процентээр, гуталай худал-
даан — 45 процентээр дээшлээн
байгаа.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!
Эдэ уялануудна нэрэтэй түрэтэй-
гөөр дүүргэхын танда бидэнэр
болбол доро дурсагдагша болото
зорилгонууде өөһэдынгөө урда
табнабди.
Үйлдэбэрин процессэхин мүнгэ
зөөринүүдэй эрьсые түргэдхэхэ.
Тинхын тулада бидэнэр болбол по-
точно методууде нэбтэрүүлэн, тех-
нологиее хайжаруулан юумэ үйл-
дэбэрилгын сагые бүри ехэ зор-
илгойгоор хороохобди. Зэбсэг хэр-
гэсэлнүүдэе түргэнөөр худэлмэ-
рилхэ ехо гуримууде зоримгой-
гоор нэбтэрүүлхэбди, хүндэ хүшэр
худэлмэринүүдэе саашадаа мөха-
низацилхын түлөө тэмсэхэбди. Энэ
хадаа продукцие бүтээн гаргалгые
түргэдхэхэ ба дүүрэдүй үйлдэбэри-
дэ байгаа эрьсын зөөринүүдэе хо-
роохо арга олгохо байна.
Бидэнэр болбол түүхэй эдлэл,
материалууд ба түлшын запасууд-
дай тогтоолдон нормативууде
саххын түлөө хатуугаар тэмсэ-
хэбди. Предприятинуудай мате-
риально-техническэ тэдхэмжэдэ
эрхим байн журам байгуулхэбди.
складской ажакые гуримшуулхэбди.
Тинн, бидэнэр болбол нормати-

ОРОЛДОЛГЫН АША ВРЭ

Комсомольско
агитбригада

ВЛКСМ-эй Тарбагатайн айком
Комсомольско агитбригада эм-
хажээ, Больше-Куналейск сель-
советэй «Красный боец», «Путь
к коммунизму», «Авангард» ба Держин-
ский нэрэмжэтэ колхозуудта гар-
уулаха. Эдэнэр уранныханай кон-
церт харуулаха гадна, «Комсо-
льско гээшэ юун гээшэ, комсо-
льско эргэдэ хэн байха еһотой»
эти асуудалаар лекци уншаха
буула.

Н. Бильтаева.

Колхозой
агитаторнууд

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхо-
зой агитаторнууд колхоз-
оудайнгаа дунда агитационно-
образовательн хүдэлмэри хайнаар
буула. Гаяхан тус колхозой агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэж,
эти агитаторнууд өөздөнгөө хүдэлмэрин дүй дүршэлы халан
салсан ба саашаа хэжэ хүдэлмэ-
ри тухайгаа хөөрлэдэн байна.

В. Гомбожапов.

Хүдөөгэй багшанарай
нэгэ үдэр үнгэргэгдэхэнэ

Сэлэнгын аймагай гэгээрэлэй та-
га ба багшанарай профессиональ-
ной союз ВЦСПС-эй съездэ зо-
нуулжа, мартын 27-до хүдөөгэй
багшанарай нэгэ үдэр үнгэргэхэнэ.
Эти үдэр аймагай центрэ эрхим
агитационно-образовательн үдэр
буула. Мун шатарай агитатор
байнаар ба хүдөөгэй багшанарай
хайнаар харуулаха, харуулаха
юм. Харалгада шалгархан
лекци уншаха ба багшанары шагнаха
шан тогтоогдонхой.

Филармонин артистнар
Усть-Ордада

Хаяхан гүрэнэй Бурят-Монголой
Филармонин фольклорно группа
Усть-Ордын национальна округ
шобо.
Эти группа артистнар Н. В.
Ларов, Ц. Л. Хоборков, баянст
Н. Юдин гэгшэд бии. Эдэнэр бур-
ят-монгол аралдай дуунууды гө-
мийханаар дуулажа ба элдэб зо-
лонууды үлдэн хэлэн дээрэ
ушжа, концерт харашады ехээр
харуулаха.

БМАССР-эй Министруудэй Со-
ведэй тогтоол соо тэмдэглэгдэ-
нэй ёһоор, Хэжэнгын аймагай Дээ-
дэ-Хэжэнгын ба Кабанскын айма-
гай Тимлюйск сельсоветүүд хадаа
сельскэ болон сомоной Советүүдэй
республиканска мүрөөндэ илажа
гаран түүрүү сельсоветүүд болоно.
Дээдэ-Хэжэнгын сельсовет (гү-
рүлэгшэнэ нүхэр Гостев) шадабар-
итайгаар хүдэлмэрилхэнэйгөө
ашаар, 1948 он соо ехээр амжал-
танууды туйлажа шадаа. Эти
сельсоветэй колхозууд мал ажалы
хүгжөөх гүрэнэй түсэб адуу мори-
доор 103,6, эбэртэ бодо малаар
104,2, хони ба ямаагаар 103,7 га-
хайгаар 106,6 процент дүүргээн
байна. Тэршэлэн бүхы малынь хү-
сэ шадалаар байн ба тобир тарга-

нуудаар харуулагдаа.
Мун тус сельсоветэй колхозууд
малайнгаа үбэлжэлгы нэгжы
гээлтэй, эрхилээр үнгэргэжэ бай-
ха юм. Элдэхи колхозууд хүдөө
ажахын продуктууды гүрэнэ
тушаалгаар түсэб болзорһоо урид
дүүргэ: Тихэ зуураа; 1347 литр
лү, 14290 кг. мяха, 112,9 кг. ноһо,
134,4 кг. брынзэ түсэбөө гадуур ту-
шаан байна.
Сельсоветэй колхозууд хабарай
тарилгада амжалтатыйгаар бэлд-
хэжэ байха юм. Эрхэ хабарай тар-
илгада хэрэглэгдэхэ үрнэ хаалгын
фонды бүхы түрэлэй культураар
116,4 процент, хартаабахар 101,5
процент дүүргэ.
Мун Тимлюйск сельсовет (гүрү-
лэгшэнэ нүхэр Ильков) колхозни-

гуудай дунда олонитын-эмхидхэ-
лэй хүдэлмэрине зүбөөр табиһанай
ашаар, хүдөө ажахын бүхы халба-
ринуудаар горьтойхон амжалтанууды
туйлаһан байна. Сельсовет
болбол колхозуудай мал ажалы
хүгжөөх түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ
ябалды хангажа шадаа. Сельсо-
ведэй колхозууд хүдөө ажахын про-
дуктууды гүрэнэ тушаалгаар
һайн дүнгүүды харуулан байна
гээл: мяхаар — 112,8, үндэгөөр —
100,7, хүн — 112, ноһоор — 102,7,
брынзээр — 229, таряагаар — 131,6,
хартаабахар — 107,1 процент гэхэ
мэтэ болоно.
Эдэ бүхы амжалтанууд тус сель-
советүүдэй үлэмжэ ехэ оролдолгын
үрнэ мүн.

Ц. Цыдыпов.

Сомоной Советэй үсхэлээр...

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын
сомоной Совет (гүрүлэгшэнэ нүхэр
Цыбикжапов) болбол «Колхозууд,
МТС ба совхозуудай хабарай тар-
илгада бэлдэхэ үбэлжэ тухай»
СССР-эй Министруудэй Советэй
ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой
ёһоор, сомонойгоо колхозуудаар
хэрээрэгэр дүүргэгдэжэ байһанине
шалгахын тула тусхай комиссинууды
эмхидхэбэ.

Мун тус комиссинууд сомо-
нойгоо колхозуудта гаранхай.
Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо
нотагай Советэй депутат Д. Ба-
туев, комиссин гэгшүүн нүхэр
Г. Махонин гэгшэд гаража, тус
колхозой хабарай тарилгада хэр-
ээрэгэр бэлдэхэ байһанине шал-
гаһан байна. Тихэдээ энэ колхо-
зой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгэш-
дэй хара муухай аашы элрүүлбэ.
Юуб гэхэдэ, правлений түрүүлгэш
Л. Аюшев, партийна эхин органи-
зацин секретарь Ц. Базаров, сче-
товод Полянскэй гэгшэд хабарай
тарилгада бэлдэхэ манай колхоз-
до һайн ябажа байна гэхэн хуур-
маг мэдээ аймагай хүдөө ажахын
тайагта үгэдэг байһоо. Жэшээлхэдэ,
1225 шарга наг шөбхэ таряанай
полинууд дээрэ гаргаданхай гэжэ
мэдээсээн байна. Үнэндэ орой-
доол 570 шарга наг шөбхэ суг-
луулан аад, тэрэнэ поли дээрэ-
шэ гаргангүй, харин эбэртэ бодо
малайнгаа фермын газаа ообоо-
лорхойн байха юм. Тэршэлэн 200
гектарта саһа тогтоогдоо гэхэниин
үнэндэ миһл 42 гектар талмай
дээрэ байһоо.

Гадна, тус колхоз плуг, борной
болон хабарай тарилгада хэрэглэг-
дэх бусад ээр эмсэгүүдэ захиаб-
рилжа дүүргэгдэй, хүрэнгын фонд
би болгоогүй, полевой стануудаа
ба тракторна вагончигуудаа захи-
барилжа эхилээшгүй байгаа.
Тус комиссин тарилгада бэлдэхэ-
лэй хүдэлмэрине Лениней, нэрэмжэ-
тэ колхоздо шалгахадан, эндэхи

таряан ажалай бригадын бригадир-
нууд С. Намбаров, Т. Батуев гэг-
шэд «куомэнай бултадаа бэлэн
гээшэ, агротехническэ хэмжээ-
ябууланууды тон һайнаар үнгэр-
гэжэ байнабди» гэжэ гө-һайха-
наар комиссин гэгшүүдтэ хөөрхөн
байгаа.
Тээд, комиссин гэгшүүдэй үнэн
байдлынь элрүүлхэдэ, тус колхо-
зой № 1 таряан ажалай бригадын
бригадир С. Намбаров, № 2 таряан
ажалай бригадын бригадир Т. Ба-
туев гэгшэд хуурмаг мэдээ колхо-
зойгоо правлений үгэдэг, колхо-
зинуудай ажалта үдэры буруугаар
гаргашалдаг байба. Жэшээлхэдэ,
С. Намбаров—10 гектарта, Т. Ба-
туев—45 гектарта саһа тогтоогдон-
хой гэжэ худалаар хэлэһэн байгаа.
Тэршэлэн шубуунай аргал, үнэнэ
гэхэ мэтын зүйлүүд түсэбэй ёһоор
суглуулагданхай гэжэ хуурмаг мэд-
дээ эдэнэрэй ябуулдаг байһаниин
элрүүлгэдэбэ.

«Хабарай тарилгада бэлдэхэ
ябаса тухай» гэхэн асуудалтайгаар
февралин 24-дэ ажалшадый депу-
тадуудай сомоной Советэй ээлжээ
тэ 8-дахн сесси болоо. Тэрэ сесси-
дэ хабаадагшад тарилгада бэлд-
хэлей хүдэлмэри тушаа парти ба
правительствын тогтоол сомоной
колхозуудаар хэрээрэгэр бэлдүүл-
гэжэ байһан тухай Суулгын МТС-
эй ахалагша агроном нүхэр Махо-
ниной элхдхэл шагнабад.

Нюдэ далдалха ябадал гаргажа
байгшадые сессидэ хабаадагшад
эрид шууд шүмжэлэбэ.
Сомоной Советэй сессидэ хабаа-
далсаһан 15 депутатуудай 8 депу-
тадууд үгэ хэлэбэ.

Нюдэ далдалха, худал хуурмаг
мэдэвүүды ябуулжа байһан Мо-
лотовой ба Лениней нэрэмжэтэ
колхозуудай хүтэлбэрлэгшэдтэ бо-
лохо хэмжээ абаха тушаа нотагай
Советэй депутатууд сесси дээрэ
хараалба.

Б. Дымбрылов.

Ажалшадый
эрилтын ёһоор...

Дайнай хүлэй жэлүүдтэ город,
һуурин ба хүдөө нотагууды болбо-
сон культурна түхэлтэй болгохо гэхэн
асуудал улам үргэнээр таби-
даһан байна. Эти асуудалы шид-
хэхэ талаар нотагуудтай сельскэ
ба сомоной Советүүд эхээн хүтэл-
бэрлхы үргэ дүүргэхэ ёһотой.
Тинн Кударын аймагай Ехэ-Ку-
дарын сельсовет (гүрүлэгшэнэ нү-
хэр А. Васильев) энэ асуудалаар
эхээн хүдэлмэри ябуулаа.

1948 ондо арад зоний культурно-
ажабайдалай эрилтэнууды хангаха
зорилготойгоор тус сельсовет хэдэн
олон шухала хэмжээ-ябууланууды
бэлүүлэн байна. Эндэ харгы
заһабарилгын түсэб амжалтатый-
гаар дүүргэгдэһэн, мун Ехэ-Кудара
гол дээгүүр 30 метр утгай шэнэ
хүүргэ баригдан байха юм. Мун
Куйбышевэй нэрэмжэтэ, «Красная
Заря», «Путь Социализма» колхо-
зуудта, Ехэ-Кудара, Ингэрхэй бо-
лон Полканова һууринуудта ба эн-
дэхи МТС-тэ 500-һаа дээш элдэб
янзын модонууд һуулгадаа.

Энэһэнэ гадна, һуурин тосхонуудай
үйлһанууд, хото хөрөнүүд гу-
римтай болгодон. Жэшээлхэдэ,
Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой
гэгшүүдэй 30 гэрнүүдтэ, «Красная
Заря» колхозой—20 гэрнүүдтэ шэ-
нэ хушалга хэгдэһэн байна.
Ехэ-Кударата 15 хүнэй һууритай
сельскэ больница нэгдэжэ, арад
зон медицинскэ туһаламжаар хан-
гадаба. Тэршэлэн почтово отде-
лени нэгдэһэн ба эндэ телефонно
коммутортай болоһон байна.
Энэһэй ашаар һууриндай сельпо,
больница болон «Красная Заря»
колхоз телефонор холбогдобо.

Мун Кударада клубы гу-
римшуулан захиабрилжа, амбулато-
рин шэнэ гэр табиха, эндэхи до-
лоон жэлэй һуруулине ба садые
тойруулан хашаа бариха, Советскэ
засагай түлөө эмсэгшэдтэ зорюу-
лан бодогдонтой памятнигы захи-
барилан шэмэхэ гэхэ мэтын хүдэл-
мэринүүд хэгдэжэ байна. Мун долоо
һуулгаха талаар горьтойхон хүдэл-
мэринүүд хараалагданхай.
Ехэ-Кударын сельсоветэй эдэ бү-
хы хэмжээ-ябууланууд нэгэн жэ-
шээтэ һайн үүсхэл болоно.

Н. Миронов.

Винница областин Тимирязевай нэрэмжэтэ библиотеке уншагшад
бөшгөөр захил хөхөдөн, төдөртэ хөрөтэй номууды шөлөн оложо
ельгөөтэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уншагшад почтоор ном альгээхэ гөжө бөхөдөжэ
байһан үе харуулагдаа. ТАСС-эй фотохромико.

Номууды почтоор эльгээнэ

Манай арад зоний культу-
рна хэмжээнэй тон ехээр дээ-
шлэһенин мэдээжэ. Куль-
турна хүн хадаа ном дөбтөр,
газетэ, журнал уншангүйгөөр
ажайуужа ба ажаллан хүдэл-
мэрилжэ шадахагүй байна.

Хүн зоний инмэ ехэ ба шу-
хала эрилты хангахын тула
КОГИЗ-эй Бурят-Монго-
лой отделенин ба Союзпеч-
атин дэргэдэ номууды поч-
тоор эльгээдэг таһагууд бии
болонхой.

Эдэ таһагууд хадаа хүнүү-
дэй тинмэ-тинмэ номууд хэ-
рэгтэй гэжэ бэшэхэдэ, тэдэ
номуудынь шөлөн оложо,
почтоор эльгээдэг байна.

Наушка станцида хүдэлмэ-
рилдэг харгын мастер Сукнев
гэгшэ һаяхан Союзпечатьта
инмэ бэшгэ эльгээбэ: «Би хэ-
жэ байһан ажал дээрэ хай-
гаад мэргэжэлэ дээшлүүл-
жэ, машинист болохы хүсэ-
нэб. Тээд намда хэрэгтэй ном
олдоногүй. Ушар тинмэһээ
«Паровой техникскэ ашаг-
лалга тухай» номы намда
эльгээгйтэ».

Энэ номынь Союзпечатьта
үгы байшаба. Тихэдэнэ союз-
печатин хүдэлмэрилгэшэд

КОГИЗ-эй магазинда хандаба,
Тэндэ байбагүй. Бурмонкооп-
союзай культбазада хандаха-
дан, баһал үгы байба.
Ингэхэдэнь яахаб?

Тинмэ ном үгы байна гэжэ
харюусахан аягүй. Юуб гэхэ-
дэ, энэ хадаа Эхэ орондоо
бүри ехэ туһатайгаар хүдэл-
мэрилхы оролдожо байһан
хүн байна бшуу...

Союзпечатинихд Москва
телеграмма эльгээбэ. Тэрэ
үдэртөө инмэ харюу абтаба:
«Союзпечатини центральна
рознично конторын магазинда
танай хэрэглэһэн ном бии,
Захидалаа эльгээгйтэ».

Нүхэр Сукневой хэрэгтэй
номынь олодо. Хэды хоноод
байхада нүхэр Сукневой Улан-
Удэ захидан номынь Москва-
һаа орожо ерэхэн гээшэ.

Энэ юун гэхэн аятай һайн
услови гээшэбэ! Гансахан
Союзпечать иматгал нүхэр
Сукнево инмэ оролдогто гар-
гаа бэшэ, Номууды почтоор
эльгээдэг таһаг бүхэн хүн бү-
хэндэ инмээр хандаха ёһотой
ба хандагшы байна.

Ушар инмэһээ эдэ таһагуудай
туһаламжы ажаллан бү-
хэн ашаглажа шадаха.

Нотагуудтай Советүүдэй сессинууды эрхим
бэлдхэлтэйгээр үнгэргэхэ

Ажалшадый депутатуудай Со-
ветүүд ба тэдэнэй бүхы орга-
нууд лунгадаг ба мун тоо-
соого үгэдэг байха юм. Тинмэһээ
инмэр — нотагуудтай засагай
нэрэмжэтэ демократическа органууд
мун. Депутатууд болбол өөрынгөө
ба Советэй хүдэлмэри тухайда
лунгадагшад уменэ, гүйсэдхэхэ
комитетүүд—дунгагша Советэй
үйлһэнэ үмэнэ тоосоо хэхэ уялга-
гдэй.

Энэһенине үндэһэ болгон,
БМАССР-эй Министруудэй Совет
тадаа 1948 оной турша соо хэбэн
хүдэлмэри тухайда тоосоо элдэб
хүдэлмэри Советүүдэй сессинуудэй
үйлһэнэ хэбэлгэдэ байгша оной
март—апрель һаранууд дотор та-
биһынь аймагуудай, городуудай,
районуудай, поселогуудай, сельскэ
ба сомоноудай ажалшадый депута-
дуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ ко-
митетүүдтэ һанамжалан дуралдаба.

Гүйсэдхэхэ комитетүүдэй тоосоо-
нууды Советүүдэй сессинүүд дээрэ
үйлһэнэ хэбэлгэдэ хадаа нотагуудтай
засагай органуудай эмхидхэлшэ
үргэ дээшлүүлхэ ба бүхы ажал-
шадынь һайжаруулхада туһа
алтын болохо ёһотой.

Энэ ушары зүбөөр ойлгожо,
Улан-Удэ городской Железнодорож-
ной районий ажалшадый депутатуудай
Советэй гүйсэдхэхэ комитет
тоосоо элдхэлдээ тон һайнаар

С. ЕЛАНОВ, БМАССР-эй
Министруудай Советэй эмхидхэлэй-
инструкторска талгаы даагша.

бэлдэхэбэ. Эндэхи хүтэлбэрлэгшэд
тус хүдэлмэриде депутатууды,
саг үргэлжин комиссинууды ба
эдэбхитэдэ олоор хабаадуулжа
шадаа.
Депутатуудай зүблөө гурба да-
хин хэжэ, тэдэнине тоосоот элд-
хэлэй материалнуудтай танилсуу-
лан байна. Эндэхи саг үргэлжин
комиссинууд гүйсэдхэхэ комитетэй
тоосоот элдхэлдэ бэлдэхэсэхэ
зуураа, харьяата эмхи-зургаануудай
дунгаа хүдэлмэрине һайжаруулжа
хэмжээ-ябууланууды тодорхой-
лон хараалаа.

Коммунально-ажахын ба болбо-
сон болголгы эрхилдэг комисс
депутат нүхэр Савченкын хүтэлбэ-
ри доро ехээн хүдэлмэри ябуулжа
байна. Залуу хүдэлмэришэдэй бай-
ра-байдалы, бани, прачечна ба бусад
коммунальна предприятинуудай
хүдэлмэрине шалгаад, элрүү-
лэгдэһэн дутуу дунданууды усал-
хаха тодорхой дуралдханууды һа-
намжалба.

Арадай гэгээрэлы эрхилдэг ко-
мисс депутат нүхэр Византий-
скаяй хүтэлбэрээр, № 110 һургуу-
лида ба Гүрэнэй заводой үхибүүдэй
гэртэ һуралсалай-хүмүүжүүлгын хү-

дэлмэрин ямараар ябуулагдада-
гы шалгаһан байна.
Худалдаа-наймаанай ба нинтын
эдэ-хоолой хэрэгы эрхилдэг ко-
миссин Гүрэнэй заводтохы № 2
магазинай, ОРС-ын № 1 столовын
ба бусад предприятинууд болон
организацинуудай хүдэлмэрине
шалгаад, шухала хэмжээ-ябуула-
нууды тодорхойлогодонь туһал-
ба.

Нотагай промышленностин
асуудалнууды даадаг комисс
(гүрүлэгшын орлошо нүхэр
Шварц) промкомбинатай ба Чкало-
вай нэрэмжэтэ, «Коминтери» гэжэ
олзоборилгын артельнүүдэй хүдэл-
мэрине шалгаһан байха юм.

Эдэ саг үргэлжин комиссинууд
шалгалтынгаа дүнгүүды согсолон,
сесси дээрэ элдхэхэ ба гүйсэдко-
мой ажал-ябуулгы улам һайжа-
руулха тодорхой дуралдханууды
хэбэн байна.
Гүйсэдхэхэ комитетэй тоосоот
элдхэлдэ ингэжэ бэлдэхэхэ гээшэ
Советэй сесси дээрэ депутатуудай
эдэбхитэйгээр хабаадалга
хангаха, гүйсэдкомой хүдэлмэриде
хи дутуу дунданууды сэхэ шууд
шүмжэлхэ арга боломожо олгохо
ба тэдэ дутуунууды зайсуулжа
замууд болон арга методүүды хара-
лаалагда туһалаһан лабтай.
Түрүү Советүүдэй хүдэлмэрин
дүй дүршэлнүүды согсолжо, тэдэ-

ние республикын нотагуудтай
бүхы Советүүдэй шадабери болгохо
шухала.

Болохоё байгаа сессинүүд хадаа
нотагуудтай Советүүдэй гүйсэдхэхэ
комитетүүдэй хүдэлмэридехи ду-
туу дунданууд, алдуу эндүнүүды
бүрин элрүүлхэ ба занан заларуу-
лаха тодорхой хэмжээнүүды хараал-
ха ёһотой.

Зарим нотагуудтай ажалшадый
депутатуудай Советүүдэй гүйсэд-
комууд ажахын ба культурна бай-
гуулантын асуудалнууды шид-
хэлгэдэ эдэбхитэдэ олоор хабаа-
дуулдаггүй, харин өөрынгөө аппара-
лдай Усөхэн хүдэлмэрилгэшэдэй хү-
сөөр бүтээхэ гэжэ оролдодог. Тинн,
Советэй эмхидхэлэй хүдэлмэриде
депутатууды, саг үргэлжин комис-
синуудай гэгшүүды ба олон тоото
эдэбхитэдэ хабаадуулжа хэрэгтэ
анхарал багаар табидга байха юм.
Тинмэ гүйсэдкомууд нинтын-эмхид-
хэлэй хүдэлмэри ябуулхын орондо,
хоһон захиралгаар дашуурдаг; мэд-
дэдээ байгаа таһагуудай ба сель-
скэ болон сомоной Советүүдэй эм-
хидхэлшэ үргы дээшлүүлдэггүй,
харин тэдэнэй орондо өһэдөө хүдэл-
мэрилдэг; ажахын ба культурна
хүгжэлтын хэрэгы тодорхойгоор,
шууд занан уридахын орондо, еһо
тэдсы ба юрэнхыгөөр хүтэлбэрлэ-
дэг байна.

Аймагуудай, городуудай, райо-
нуудай, сельскэ ба сомоноудай Со-
ветүүдэй депутатууд хадаа ажа-
хын болон культурна байгуулантын
хэрэгүүды гүйсэдхэхэ комитетүүдэй
хүтэлбэрлэдэг арга методүүдэ
эрид шууд шэнэхэн һайжаруул-
хынь эрихэ ба тэрэндэл туһалха
зэргэтэй.

Республикын нотагуудтай Со-
ветүүдэй шухала зорилгонуудай нэг-
гэһенин юуб гэхэдэ, манай ажахын
гол халбери — мал ажалы бүри
һайнаар хүтэлбэрлэхэ ябадал боло-
но. Аймагуудай, сельскэ ба сомо-
ноудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ ко-
митетүүд 1949 ондо мал ажалы
хүгжөөх гүрэнэй түсэбкэ колхоз
бүхэндэ, фермэ бүхэндэ гүйсэдхүүл-
хэ уялгатай. Мал ажалай түрүү-
шүлэй республиканска зүблөөндэ
хабаадагшадый хандалгатай даша-
рамдуулан, мун колхозуудта ба
мал ажалай хүдэлмэрилгэшэдэй
дунда дэргээржэ байгаа социали-
стическэ мүрөөсөө тоглохой шу-
хала. Адууна малые атар тарганаар
ондо оруулха, үнээдэй һубайрдаг,
малай үхэдэг ба үрилтэдэ ородог
ябалды усалдахын түлөө тэмсэхэ,
тэршэлэн түл абалгы һайнаар
эмхидхэхэ, мал ажалай ашаг шэ-
мынь ардиха хэрэгтэ нота-
гуудтай бүхы Советүүдэй анхарал
хандуулагдаха ёһотой.

Ургаса дээшлүүлхын түлөө тэм-
сэлдэ колхозно таряашады элсүү-
лэн гулидаха гээшэ нотагуудтай
Советүүдэй тон шухала зорилго-
нуудай үгэн мүн. БМАССР-эй Ми-
нистрүүдэй Советээр аймаг бүхэн
дэ тусхайлан хараалагдан урга-
са дээшлүүлхэ хэмжээ-ябуула-
нууды бэлүүлхэ шухала. Хабарай
полевой хүдэлмэриде хаба саг
соонь бэлдэхэ ба тарилгата эрхи-
мээр хэхэ хэрэгтэ онсо анхарал
табиха, тарилгада һайн харууна
хангаха, ургасая гээлтэйгөөр
хүдэха абаха ба хүдөө ажахын про-
дуктууды гүрэнэ тушааха түсэ-
бөө болзорһоо урид дүүргэхын тү-
лөө тэмсэл эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын артельнүүды эм-
хидхэлэй-ажахын талаарнь бэхи-
жүүлхэ ба улам саашады хүгжөө-
хэ асуудалнууд республика дотор-
хи ажалшадый депутатуудай Со-
ветүүдэй гол анхаралда байха ёһо-
гойнь элитэ. Нотагуудтай Со-
ветүүд ба хүдөө ажахын органууд
Золбол «Колхозуудта хүдөө ажахын
артелине Уставыне эбдэдэг ябадал-
нууды усалха хэмжээнүүд тухай»
СССР-эй Министруудэй Со-
ветэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1946
оной сентябрын 19-эй тогтоолой,
мун «Колхозуудтай ажалай эм-
хидхэлэны һайжаруулха, бүтээхэ
дээшлүүлхэ ба түлөөһынь гурим-
шуулха хэмжээнүүд тухайда»
СССР-эй Министруудэй Советэй
тогтоолой гүйсэдхэлэ хинан шал-
гажа байха зайлаһагүй.

Бюджедууды орошын ба гара-
шын талаарнь гүйсэдхэхэ гээшэ
нотагуудтай Советүүдэй тон шу-
хала зорилго мүн. Эти асуудалда
Советүүдэй гүйсэдкомуудай үдэр
бүрин анхарал хандуулагдаха
ёһотой.

Республикын нотагуудтай Со-
ветүүдэй гол зорилгонууд инмэ
байна. Аймагуудай, городуудай,
районуудай, сельскэ ба сомоноудай
ажалшадый депутатуудай Советүүд-
дэй гүйсэдкомууд тус зорилгонууды
бэлүүлхэ хэрэгтэ ажалшан
ардыс эмхидхэн жагсааха уялга-
гтай.

Уншалгын эрхим байсан

Мухаршээрэй аймагай Подлопатинска уншалгын байсан аймагай пентрээ 70 тухай километртэ байдаг. Тус уншалгын байсан нотагайгаа ажалладай дунда гэгээрэлэй хүдэлмэри ходоодо ябуулжа байдаг юм. Зал соонь ороходо уриан дулахан, үзэмжтэй зохилоор шэмэглэгдэнхэй. Энд ажалшад культурнаар амардаг байна.

Уншалгын байсан соо хүндэлдэй доска, газет ба журналнууд бий. Мүн шухала һонинууде абажа хэвэн витринүүд орожо эрэгшдэй дура һаналье дуудан байдаг. Энд номоор баян библиотекез бий.

Тэршэлэн комсомолецуд ба залуушуудай хабаадалгатайгаар уранхайханай самодетельностин кружок хүдэлмэрилнэ. Энэ кружок оройо ба дэлхэйн литературы классигуудай пьесэнууде харуулжа байдаг. Жэшээлхэдэ, «Инаг дуран ба муу мэхэ» гэжэ Шилле-

рэй трагедиие, «Залинта аадар» гэжэ Островскиин драмие найнаар харуулаа.

Пьесэнуудтэ хэрэглэгдэхэ хубсаһа ба бусад зүйлнүүде өөһэднгөө хүсөөр бэлэдхэнэ. Багшанаар В. В. Кальцина, И. М. Кальцин гэгшэд уншалгын тус байшанда саг дргэлжэ туһална. Нүхэр В. В. Кальцина пьесэнуудтэ хэрэглэгдэхэ хэдэн костюмууде өөрөө оёон байна.

Советскэ Союз доторхи ба хилын саанахи байдал тухай лекцинүүде багшанаар уншадаг. Эдэ бүхэ хүдэлмэринүүде уншалгын байшангы даагша нүхэр Разгильдеев хүтэлбэрилнэ.

Энэ уншалгын байшангай дэргэдхи уранхайханай коллектив ойршадарай колхозуудай малшадта өөһэднгөө концерт харуулхын тула бэлэдхэл ябуулжа байна.

Л. Леонов.

Культурна байгуулалтын хэмжээ-ябуулганууд

Сталинска табанжэлүүд соо Торийн аймагай хүдөө һуурин нотагууд танигдашагүйгөөр хубилна. Мүнөө үедэ тус аймаг соо эхин, дунда ба долоон жэлэй 20 һургуулиуд хүдэлмэрилжэ байна. Мүн аргаламжын 13 эмхи-зургаанууд, колхозно 11 клубууд, уншалгын 8 байшангууд, 10 гаран библиотекезүүд тоологдоно.

11 колхозууд аймагайгаа центртэй телефонно холбоотой болохой. 9 нотагуудай ажалшад радио шагнажа байдаг юм. Аймагай центртэ ходоодо хүдэлмэрилдэг стационарна кинотой социалистическа культурын Байшан бий.

Торийн аймагайнд культурна талаар туйлахан амжалтануудаараа һанаагаа амарнаггүй. Колхознигууд

дай культурина ажабайдале улам саашадан найжаруулжа хүдэлмэринүүд саг үргэлжэ ябуулагдана. Байгша он соо колхозуудай правленийн 6 шэнэ байшан, 3 клуб, 8 улаан булан ба колхознигуудай һууха 50 гэр баригдаха юм. 5 клубууд ба колхозуудай правленийн 4 гэрнүүд заһабарилдаха байна.

Гадна, 10 колхозууде электроэнергээр хангаха мадалтай колхозхоорондын Тойхойскэ электростанци баригдаха юм. Аймагай колхозууде үргэлжэ дээрэн радиофикация хууль хүдэлмэри 1949 он соо дүргэдхэ байна.

Эдэ бүхэ хүдэлмэринүүде нэрэгшдэй тэрэгшгөөр дүргэхын тула Торийн аймагайнд эдэхи үрэхэлтэйгээр ажаллаха ушартай. К. Костин.

Студентнэрэй практика

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтуудай 2-дохи ба 3-дахы курсын студентнэр практикада гараба. Тэднэр республиканска бурядай дунда һургуулида ошожо, уругууде үнгэргэнэ.

Тэднэй хэвэн уругууде педагогическа институтуудай методист, филологическа наукин кандидат нүхэр Д. А. Абашеев шалгажа, дутуу дулануудаа усалдаха хэрэгтэн ходоодо туһална.

Эрхим һайн уругууде үнгэргэһэн студентнүүдэй дунда Ц. Цыдыпов, Ц. Егунова, Ш. Санжиев, Б. Цыденов гэгшуде нэрлэжэ болно. Эдэнэрэй уругууд шадбартайгаар, идэйн үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Мүн студентнэр Д. Ошоров, Р. Баглаев, А. Саранулова гэгшэд

хилын саанахи ба Советскэ Союзай элдэб һонинууде һурагшадта ойлгосотойгоор хөөрөжэ үгэдэг. Тэршэлэн студентнэр Советскэ Армин 31 жэлэй ойдо зориулагдана фото ба зурагуудай монтаж бэлэдхэхэ, ханын газетын тухай номер гаргаха хэрэгтэн һурагшадта туһалаа.

Мүн түрэлхидэй хамтын суглаа үнгэргэхэ хэрэгтэ студентнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Тус суглаан дээрэ педагогическа наукин кандидат нүхэр А. П. Панчуков элидхэл хэлээ.

Ингэжэ студентнэрэй практика һонирхолтой һайнаар, студентнэртэ өөһэдтэн ба һурагшадта ашаг туһатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

А. Замбалаев.

Айл бүхэндэ радио оруулха

Молхозно радиоузелаы хүдэлмэри эргэлтэдэй курс

Хорини аймагай центр дээрэ колхозно радиоузелнуудай хүдэлмэри эргэлтэдэй аймагууд хоорондын курс нээгдэбэ. Энэ курсата Хорини, Занрайн ба Ярууны аймагуудай колхозуудһаа хамта 8 хив сугларба. Эдэнэр 85 часай программа үзэжэ гараха байна. Тэдэнэр курсаа дүргэһэнэйгээ удаа колхозуудта бусажа, олоһон мэргэжэлээрэ хүдэлмэрилжэ юм.

Далайсаны үргэн, дабасаны гүйхэн

Республикын колхозууде радиофикация тухай ВКП(б)-гэй Обкомой III пленумэй тогтоолы бэлдүүлхын тулада Баргажанай аймгүйсэдком (түрүүлэгшэн нүхэр Д. Эрдынеев) нилээд ехэ түсбэлэгэ хэвэн байна. 1949 ондо хэдэн радиоузелнууде бариха, мүн хэлхээ-холбооний аймагай таһагай радиоузелһаа лини татажа, колхозууде радиотой болгохо, 14 радиоприемнигууде шэнээр толгохо, 120 радиоточконууде шэнээр байгуулха түсэб зохионхой.

Этгөөр, энэ түсэбэ бэлдүүлхын түлөө ямаршэ хүдэлмэри ябуулгагүй, лийнүүдэй байгуулагдаха газарта гансашы столб зоолоогүй байһаар. Эдэ бүхэ хүдэлмэринүүдэй дүргэлтэе шалгажа байхыень хүдөө ажахын таһагы даагша нүхэр Максимов, хэлхээ-холбооний аймагай таһагай начальник нүхэр Кальсин, аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Левитин гэгшэдтэ даалгагдана юм. Тээд, эдэ нүхэд һуриһаашы хүдэлмэргүй, банаа амарханаар һуужа байна.

Тийхэдэ аймпотребсоюзда «Родина» гэжэ 6 радиоприемнигууд, 108 репродуктивнуудһаа бэшэ юыншы байхагүй. «117.883 түхэригэй радио хэрэгсэлүүдэе «Союзтехрадио» захялди гэжэ аймпотребсоюзайнд бөөнэ холо болгохы оролдон харюусадаг.

Д. Гунзынов.

Хүдэлмэргэе мартань пионерүүдэй байшан

Ярууны аймагай Сосново-озерскын пионерүүдэй Байшан һүлэй үдэ пионер багашуудай дунда ямаршэ хүдэлмэри эмхидхэхэ болшонхой. Пионерүүдэй Байшангай директор нүхэр Белобородов, пионервожата нүхэр Васильева гэгшэд саашаа ямаршэ ажал хүдэлмэри ябуулха тухайгаа мэдэглэгүй байна. Эндэ нэгшэе кружок хүдэлмэрилнэгүй.

Зал соонь ариг сээрэй талаар һалан, эһэ тортог, польнь угаагдаггүй. Хүүгэдэй нааданууде худалдажа абадаггүй байха юм. Дам ба домино биһшы һаа, байшангы даагша Белобородовой стол соо хаалгаатай хэбтэдэг. Гадна, хоер гармошконуудын эбдэрхэй.

Вас. Соловьев.

«Республикын эрхим ферме даагша» гэдэн хүндэтэ нэрээрэгдэ дүртэһэн БМАСОР-ей Верховно Советэй депутат, Саянгын аймагай Барг Марксын нэрэмжэтэ колхозой пламенной ферме даагша Долгоржал Эрдынеева зураг дээрэ харуудагдана.

Чимит Цыдендамбаев

Бурят эхэнэр хөөрэнэ

Энхэ жаргалта Бурядайм Эрхэ сүлөөтэ эхэнэр, Эмээл дээрэ налайжа Эзэн нюдөөр шэртэнэ.

Тарган тобироор тэжээһэн Таран зуугаад хонидын Тага майлые бүрхөөнэ, Таран жинган бэлшэнэ...

Ахай ноеной малые Адуулжа мүнөө абаангүйб, Артель баян нотагайгаа Арбин зөөриңень сахиналби.

Шортоо дарлагдан хосорошо Шоодбори бэргэн бэшэлби, Зондоо түрүү алдартай Золтой советскэ эхэнэрби.

Хуудам сэнхир шгаарта Хурдан самолет шууяна, Хубита хубүмни нийдэб гү, Хольингоо замда зорибо гү?

Адуу малда ябааша Ашата эхээ, хубүмни, Огторгойн үндэрһе

Харабалтай, Обержо магад танилбалтай?

Агуу үргэн ороннием Алтан туяагаар гэрэлтүүлэн, Арюун тунгалаг үлгее Ажалаар угтаһандаа золтойлби!

Соло габьяа түгэдэй Советскэ золтой эхэнэрнүүдээр Адляхан мүнөө жагсаһандаа Аба Сталиндаа байртайлби!

ЭДИР КОНСТРУКТОРНУУД

Торийн дунда һургуулиин һурагшад һайн дуранай уралан зохоолтын кружок эмхидхээд, һонирхол эхэтэ хүдэлмэринүүдэе ябуулжа байдаг. 7-дохи классай һурагша М. Лабадзе гвардейскэ минимелой модель бүтээгээ.

Мүн эдир радиотнарай кружок һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус кружогийнд морзе-азбука шудалһанайгаа ашаар, саанаһаа дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэе тодон абажа һурабан байна.

Һурагшад В. Осинкин, В. Седин, Д. Сергеева ба бусад үсөөхэн үдэрүүд соо радиотой хэрэгтэй гүйсэд танилсажа шадаба.

Н. Хазагаев.

УСТЬ-ОРДЫН ОКРУГОЙ ҺОНИНУУД

БУРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭШЭННӨМӨНУУД АБТНА

Февраль һарын эхээр ВКП(б)-гэй округкомой захилаар Улан-Удэһээ бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн «ВКП(б)-гэй түүхын хурянгы курс» Усть-Ордада асарагдаба.

ВКП(б)-гэй округкомой пропаганда ба агитациын таһаг эдэ номуудай заримыень ВКП(б)-гэй айкомуудай партийна кабинетүүдтэ хубаан үгэһэн байна. Үлэгшэ номуудын большевистскэ партинын түүхы шудалагшадта худалдагдана байха юм.

Һаяар бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн И. В. Сталиной биографы абтахаар хүлээгдэжэ байна.

73 ТОЛГОЙ ХОНИ-НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Цыбик Цыренович Дабаев Нүхэдэй аймагай «Труд Ильича» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ хэдэн жэл соо хоншоор хүдэлмэрилнэ. Цыбик Цыренович округой хоншоодой мүрьсөөндэ гурбодохи жэлэ түрүүлжэ ябана. 1947 ондо 104 хониншоо 174 хурьга абажа, хоролтоггүйгөөр түлжүүлһэн байха юм.

Цыбик Цыренович үнгэргэжэ жэлдэ бүрн эхэ амжалта туһалаа. 130 хониншоо 262 хурьга абаад, бараниень түлжүүлһэн байха юм. Үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө нүхэр Дабаев жэл бүхэндэ ажалай нэмэлтэ түлбэри эхээр абадаг. Гурбан жэл соо хамта 141 толгой хони ямаа абаһан байна. Гансахан 1948 он соо 73 толгой хони ба ямаа нэмэлтэ түлбэри абаа. Мүн нүхэр Дабаев ВКП(б)-гэй Округком ба округсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдана байха юм.

Солото хоншон Дабаев өөрөнөө

Хилын саана юун болоноб

Колумбин коммунистический партины мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Колумбийн коммунистический партинын мэдүүлгэ тухай халһан байна: хэрбээ дайнай лоо һаань, «бидэнэр, коммунистууд хадаа манай үхэлтэ дайсаан — американска империализм эсэргүү тэмсэгшэ арминуудай тада жагсаһадн».

Бельгийско-германск хил дээрэхи байдал

БЕРЛИН. (ТАСС). АДН агентын Аахенаа дамжуулаһан еһоор, Аахенай ба Монагай хилэ шадархи област «хориюлтай зоно» болгохо тухай английска хингалтын комисси Аахенай районыи таможеннай захиргаанай органуудай мэдээсэл хүргэбэ. Энэ зонын һуурин зон тухай үнэмшэлгэ абаха юм ха.

Югославида газарай хүдэлөөн болоо

БЕЛГРАД. (ТАСС). Югославин территория дээрэ хэдахин газарай хүдэлөөн болоһон тухайда сейсмологическа институт мэдээсэбэ. Январин 20-ой 7:50 минутада Рад гэжэ арал шада газар эхээр хүдэлһэн байгаа; февралын 3-ай 20 час 40 минутта Бране городской орошондо газар ба ээргээр хүдэлэ; февралын 5-ай час 11 минутада — Бани Лук гордой районодо, февралын 20-ой час 11 минутада — Стой ба Дравническа гэжэ нотагуудта газар эхээр хүдэлһэн байха юм.

Тобшо мэдээсэлнүүд

Московско драмын театры Чехословакида гастролеор ошоһонаданууде табижа эхилээ. Театр «Залуу гварди» гэжэ эрх харуулба, тэрэн тон ехэ амжалтайгаар үнгэргэгдөө.

Польшын барилгын ба керамическа промышленностин ажал түрүүлүүлэй нэгдэхи сьезд Варшавада нээгдэбэ. Съездын делегатууд барилгашадтай профсоюзай бүхэ гэгшүүдэе ажалай мүрьсөөн оролсохыень уряалһан тогтоол гэгн дуугаар баталан абаа.

Ливанай хүдэлмэришэд ба аһаагшадтай профсоюзудай федерацин түрүүлгшэ, Бүхэдэлхэй профсоюзудай федерацин гүйсэхэ комитетэй гэгшүн Мустаф Арис мартын 6-да даһинаа аретовалагдаба. Тэрэниин Ливанса засаг һаяшаг түрмэһөө табиһан байгаа.

Салин хүдлэ дээшлүүлжэ эриһтэйгээр хэблэлшэдэй забастовкы хэһэн дээрэһээ, афинска газеттэй хоерходо үдэрөө гараагүй. 7 хонсоо нэгэ удаа хэблэгдэдэг хэдэ газетнүүд лэ хэблэгдэбэ.

Хүдэлмэриһөө гаргагдашадта тоогой олоһорлоидо протест үлдүүлэн, машинно-бүтээлтэн «Билгалаг» гэжэ заводой 500 хүдэлмэришэд хүдэлмэре ханба.

Венгерскэ арадай дайсан Министрин мүнэнэй талаар гэмтэ хэрэгүүдтэ хабаадалсаһан эмгэ ноурунууде судлэлгэ Будапеш городто боложо дүүрбэ. Гэмт ноурунууде 1-һээ 6 жэл хүртэл болроотойгоор түрмэлэ хааһаар үнэн мүнэн штрафнууде түлүүлһэн шийдхэһэн байна. Сүүлдүүлһэн гэмт ноурунууд хадаа түрмэлэ ушаруулан гарзануудаа түлэхэ байһан (ТАСС).

Хариусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ

МУНӨӨДЭР НИНОТЕАТРНУУДА «Прогресс» «Академик Иван Павлов» «Эрдэм» «Хүгжэмэй түүхэ»

«ЛЮКС» гэжэ Ленинградта артель болбол худалдаа-найманай ба промышленной организацинуде та өөригөө хэһэн эд хэрэгсэлүүдэе худалдаха юм гэжэ дуурайһан габал: палатонудай ба костюмудай үнэ бүрийн шагтанууд аздаһын нуууд.

Захла хэжэ адресны: Ленинград, Апраксин овор, корпус 34. Захижа абаха юмхүүд, үнэ сэн ба хэрэгсэл абаһандаа услонгоод захиһын түрүүһэн эрилтээр эльсэгдэхэ байна.

Ф. Бальбуров.